

Pan Mirosław Adamczak

Przewodniczący Komisji Budżetu i Oświaty

Pan Leszek Mensfeld

Przewodniczący Komisji Rolnictwa,

Ochrony Środowiska i Spraw Socjalnych

W Polsce zwłaszcza w poprzednich perspektywach finansowych do ok. 2022 r. były dostępne różne źródła dofinansowania inwestycji geotermalnych, które miały na celu wsparcie rozwoju tej formy energii odnawialnej.

Wspierano badania geologiczne i odwierty geotermalne, jak i budowę oraz modernizację instalacji grzewczych i systemów wykorzystujących energię geotermalną.

Poniżej przedstawiam główne źródła finansowania geotermii w Polsce:

1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) NFOŚiGW jest jednym z głównych źródeł wsparcia finansowego dla projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii, w tym geotermii. Fundusz oferuje programy dotacyjne i pożyczkowe, takie jak:

- Program "Polska Geotermia Plus" – dedykowany projektom związanym z geotermią, obejmujący dofinansowanie na odwierty geotermalne, prace badawcze oraz instalacje ciepłownicze.

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/polska-geotermia-plus3> Aktualnie brak naborów.

- Program "Ciepłownictwo Powiatowe" – wspiera rozwój lokalnych systemów ciepłowniczych wykorzystujących odnawialne źródła energii, w tym geotermię. Obejmuje dotacje i pożyczki na modernizację i rozbudowę sieci ciepłowniczych. Program realizowany jest w latach 2019 - 2025, przy czym zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane były do 2023 r., a środki wydatkowane będą do 2025 r. <https://www.gov.pl/web/nfosigw/cieplownictwo-powiatowe> Aktualnie brak naborów.

- W ramach KPO przewidziano działanie B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych - do realizacji poprzez Program Priorytetowy "Ciepłownictwo powiatowe" - o alokacji 300 mln EUR (nabór planowany w III kw. 2024 r.). Nabór będzie prowadzony w trybie ciągłym z możliwością uruchomienia naboru konkursowego. Planuje się wykorzystanie wyników II naboru programu priorytetowego NFOŚiGW Ciepłownictwo Powiatowe uruchomionego 01.10.2020 r. oraz kolejnych naborów. Wspierane będą instalacje wykorzystujące do produkcji ciepła: energię ze źródeł odnawialnych (w tym pompy ciepła i źródła geotermalne); paliwa gazowe. Instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji jest Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Zakres czasowy: IV kw. 2020 r. – II kw. 2026 r. Alokacja: 300 mln euro. Według szacunków MKiŚ z dofinansowaniem ze środków RRF na poziomie 50% możliwe będzie zrealizowanie ok. 90 nowych instalacji przy szacunkowej wartości jednej jednostki wytwórczej na poziomie ok. 38 mln zł (na podstawie dotychczasowych inwestycji realizowanych w ramach programu priorytetowego Ciepłownictwo Powiatowe i POliŚ 2014-2020). https://www.kpo.gov.pl/strony/o-kpo/wsparcie/nabory-dla-administracji/#target_9

- Program "Energia Plus" – wspierało projekty związane z poprawą efektywności energetycznej i rozwojem odnawialnych źródeł energii, w tym geotermii. Ale już np. Nabór IV wniosków 2023-2024 wyłączał geotermię. [Energia Plus - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Portal Gov.pl](#)

- W perspektywie na 2015-2021 NFOŚiGW wdrażał jeszcze Program „Poprawa jakości powietrza, Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych, Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” <https://www.gov.pl/web/nfosigw/poprawa-jakosci-powietrza-energetyczne-wykorzystanie-zasobow-geotermalnych-zmniejszenie-zuzycia-energii-w-budownictwie> z którego finansowane była energetyka geotermalna.

2. Fundusze Europejskie. W Polsce znaczną część finansowania dla geotermii zapewniają fundusze unijne, szczególnie w ramach programów operacyjnych:

- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS): – oferuje dotacje na projekty związane z odnawialnymi źródłami energii i infrastrukturą energetyczną. W ramach Działanie FENX.02.02 Rozwój OZE przewidziane jest wsparcie instalacji o mocy geotermii (w tym pompy ciepła) powyżej 0,5 MWth. Nabór przewidziany jest dla przedsiębiorstw. Nabór aktualny od 23.08.2024 do 12.12.2024r. Koordynator programu: Monika Mordarska, e-mail: FENX0202sekretariat@nfosigw.gov.pl Nabór nie obejmuje geotermii. Na razie brak informacji o kolejnych naborach.

- Fundusze Europejskie Dla Wielkopolski 2021+ (FEWP 2021+) i Działanie FEWP.02.03 Rozwój energii odnawialnej (OZE) z alokacją tylko 15 mln EUR przewidują wsparcie na inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna) do 2 MWth. Na razie brak informacji o terminie naboru i zakresie.

3. Programy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) NCBR oferuje wsparcie dla innowacyjnych projektów technologicznych i badawczych, w tym dla technologii geotermalnych.

- Aktualnie Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Program Strategiczny program badań naukowych i prac rozwojowych „Nowe technologie w zakresie energii” -NTE prowadzi Konkurs III Ogłoszenie konkursu 2 sierpnia 2024 r. Nabór wniosków 16 września – 14 lutego 2025 r. Beneficjenci będą mogli przeznaczyć otrzymane dofinansowanie na wykonanie studium wykonalności, realizację badań podstawowych, przemysłowych, eksperymentalnych prac rozwojowych oraz prac przedwdrożeniowych. Konkurs przeznaczony jest dla przedsiębiorców i naukowców. Zgłoszenia mogą bowiem nadsyłać konsorcja składające się z maksimum 5 podmiotów, w skład których wchodzi co najmniej jedno przedsiębiorstwo i co najmniej jedna jednostka naukowa. Zgodnie z regulaminem liderem konsorcjum, które składa wniosek musi być przedsiębiorstwo. Przewidziane w konkursie tematy "T.6.1. Kogeneracyjny układ geotermalny" i "T6.6. Technologia wykorzystująca szcerpane złoża węglowodorów do pozyskiwania energii geotermalnej lub magazynowania energii" pozwalają na wykorzystanie ciepła geotermalnego niekoniecznie z wód geotermalnych. Samo rozpoznanie obszaru pod inwestycję geotermalną nie spełnia warunków konkursu, może ono stanowić jedynie część projektu.

4. Fundusze norweskie i EOG Środki z funduszy norweskich i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) przeznaczane są na wspieranie projektów ekologicznych, w tym energetyki odnawialnej. Oferują one dofinansowanie na rozwój geotermii i projekty dotyczące ochrony środowiska, głównie poprzez poprawę efektywności energetycznej oraz wdrażanie technologii OZE.

- W ramach programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 (Funduszy EOG 2014-2021) w 2023 r. można było wystąpić o zwiększenie dotacji dla operacji dofinansowanych we wcześniejszym naborze pt. „Budowa źródeł ciepła wykorzystujących energię geotermalną (geotermia głęboka)”. Aktualnie brak naborów.

5. Program "Mój Prąd" i "Czyste Powietrze" Choć programy te bezpośrednio nie obejmują geotermii, w ramach programu "Czyste Powietrze" można uzyskać dotacje na instalację systemów hybrydowych, które mogą łączyć geotermię z innymi źródłami energii odnawialnej (np. pompy ciepła w połączeniu z fotowoltaiką).

6. Inwestorzy prywatni i partnerstwa publiczno-prywatne W Polsce rozwija się współpraca publiczno-prywatna (PPP), dzięki której możliwe jest pozyskanie finansowania z sektora prywatnego na inwestycje geotermalne. Partnerstwa te mogą stanowić wsparcie dla projektów wymagających dużych nakładów kapitałowych.

7. Polska Fundacja Rozwoju wspiera projekty związane z zieloną transformacją energetyczną, w tym geotermię. Może oferować różnorodne formy finansowania.

Inspektor
ds. pozyskiwania funduszy
Joanna Bobowska

Aktualności w zakresie wspierania rozwoju geotermii można śledzić na:

<https://www.gov.pl/web/gov/szukaj?query=geotermia&category=kategoria&period=365&page=1&size=25>

<https://www.gov.pl/web/gov/szukaj?scope=klimat&query=geotermia>

Źródła informacji do opracowania:

[Finansowanie transformacji energetycznej w Polsce - wyzwania i szanse | Serwis Spółki PFR S.A.](#)

<https://wrpo.wielkopolskie.pl/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/fundusze-europejskie-dla-Wielkopolski-2021-2027/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami-few-2021-2027/1329>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/energia-plus-2021>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/862-wspolfinansowanie-projektow-realizowanych-w-ramach-programu-fundusze-europejskie-na-infrastrukture-klimat-srodowisko-2021-2027-feniks-czesc-2-rozwoj-oze>

<https://www.feniks.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/prawo-i-dokumenty/szczegolowy-opis-priorytetow-dla-programu-fundusze-europejskie-na-infrastrukture-klimat-srodowisko-2021-2027/>

https://www.gov.pl/web/ncbr/platforma-konkursowa#/ncbr?sort=announcementDate,desc&thematicAreas=sustainable_energy&typesOfApplicant=public_institution¤tPage=0&limit=10

<https://nowa-energia.com.pl/2024/08/13/ncbr-oglosilo-iii-konkurs-w-ramach-strategicznego-programu-badan-naukowych-i-prac-rozwojowych-nowe-technologie-w-zakresie-energii-nte/>

https://www.kpo.gov.pl/strony/o-kpo/wsparcie/nabory-dla-administracji/#target_9

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/oferta--finansowania>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/informacja-o-mozliwosci-zwiekszenia-kwoty-dofinansowania-geotermia>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/dobra-jakosc-powietrza2>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/polska-geotermia-plus3>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/programy-2021>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/czesc-1-energetyczne-wykorzystanie-zasobow-geotermalnych>

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/cieplownictwo-powiatowe>

<https://www.gov.pl/web/ncbr/nowe-technologie-w-zakresie-energii-iii-konkurs>

<file:///C:/Users/jbobowska/Downloads/Regulamin konkursu III konkurs NTE -ver 3 ost.pdf>

o.20240813.13.13.13